

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR IPAROSREND TÁRSADALMI LAPJA

Előfizetési díj egy évre:
Tagoknak . . . . . 6.— P
Pártoló tagoknak . . . . . 8.— P
Intézményeknek . . . . . 40.— P

Alapító főszerkesztő:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 20—22. sz.
Telefon: 424—981

DR. MESZLÉNYI ZOLTÁN

püspök, elnökatyánk

beszéde a jubileumi legénynapon

Nagyméltóságú Miniszter Urak! Mélyen tisztelt díszgyűlés!

A Magyarországi Katolikus Legényegyletek egy munkás papi élet kimagasló állomását arra használták fel, hogy ma egy díszgyűlés keretében tanúságot tegyenek az *ösi szellemről*, amely őket létrehozta és élte. Ez a szellem a *magyar katolikus családok szelleme*. Az alapítók meg voltak győződve arról, hogy minden társadalmi szervezkedés annál inkább tud hasznára lenni a közösségnek, minél szorosabban kapcsolódik a családhoz. A család fészke és kifejlesztője a legnemesebb erényeknek, a kötelességteljesítésnek, tiszteletnek és a kölcsönös segítő szeretetnek, amelyről annyian és annyiszor hirdették, hogy hegyeket tudna megmozgatni és nincs az az *áldozat, amelyet értünk el ne vállalna*. A családban tanulunk meg imádkozni és dolgozni. Anyánktól tanulunk meg imádkozni, apánknál pedig azt láttuk, hogy mindig Isten nevével kezdte meg munkáját. Mert a munka nem nyűg, hanem Istentől rendelt eszköz arra, hogy a család boldogságának alapja legyen. *Szeretni és tisztelni tanultuk meg a munkát*. A családban tanultuk megismerni Krisztust, azt a Krisztust, aki közöttünk járt, példát adott és vállalta ezért a nehéz, munkás életet. De munka közben rámutatott az örökkévalóságra és példát adott, hogy a munka közben kell kimunkálni egyéni megváltásunkat. *Ezt a dolgozó Krisztust szeretjük*. Őt kérjük meg, hogy jöjjön velünk és *Vele együtt meneteljünk*. Ez az a szellem, amit a családtól kaptunk és ez az, amit egyleteinkbe elhozunk.

Ma a *tömegszervezkedés* idejét éljük. Engedjék

tek meg azt a megállapítást, hogy, ha ezt a családi szellemet igyekeznének megvalósítani, a társadalom elérné azt az ideális állapotot, amit csak el lehet képzelni. Ha el tudom képzelni, hogy szervezetten kapcsolódik szoros egységbe az egész keresztény világ, ha el tudom képzelni, hogy a kötelességteljesítés, a kölcsönös tisztelet és a segítő szeretet, istenfélelem a Krisztus iránt uralkodik, akkor el lehet képzelni a *mai világot a nyomor*, el tudom képzelni a *mai háború nélkül is*. Mondhatnák, hogy ez az elképzelés megvalósítható és ez valóban így is van. Ez nem azt bizonyítja, hogy a szellem hiányos, rossz, hanem azt, hogy a *gyaroló ember keresztelni tudja a legszebb terveket is*. A szellem jó és tökéletes, mert *jóságát Isten rendelése fémjelzte*. Mindenki, aki ezt a szellemet éleszti, terjeszti és terjedését munkálja, építő munkát végez. *Építi az Isten országát* a földön, amely nem más, mint a Krisztus zászlaja köré szervezkedő emberi közösség. Mi Katolikus Legényegyletek ezt a szellemet élesztjük és terjesztjük és csak azt várjuk, hogy magyar testvéreink széles e hazában el is ismerjék, hogy ezáltal építő munkát végzünk.

Abból a *lényből, hogy a m. kir. kormány tagjai ezt a díszgyűlést meglisztették megjelenésükkel és arra méltattak, hogy legfelsőbb eligazításban részesítsenek*, azt a következtetést vonom le, hogy építő munkánk elismerése nem hiányzik mértékaadó körökben. A megjelent *ipariügyi, nemzetvédelmi és kultuszminiszter urakat* lelkemből köszöntöm és mondok köszönetet megjelenésükért és ezzel a mai díszgyűlésünket megnyitom!

BORNEMISZA GÉZA iparügyi miniszter beszéde a jubileumi legénynapon

Kedves katolikus testvérek!

Csaknem száz éve annak, hogy 1849. május 6-án Németország egyik legnagyobb ipari városában: Kölnben majdnem a napnak azonos órájában két gyűlést tartottak. Az egyiken fényes külsőségek között a városi Vigadóban egy akkor már elég jól ismert szociológus: *Marx* alapította meg az ottani szociáldemokrata szakszervezetet, a másik gyűlésen, ami egy kis mellékutcában lévő iskolateremben folyt le, *Kolping Adolf* mindössze 7 jelenlévő részvételével alapította meg a Katolikus Legényegyletet. Európa szörnnyű megpróbáltatások között fetrengett, a forradalmak fergetege száguldott végig rajta, új eszmék, új ideák merültek fel, amelyek alapján alakították át a világot. Akkor bontakozott ki a gazdasági életnek a tüke-gazdálkodás jegyében való átalakulása. Régi évszázados intézmények bomlottak le és helyükbe a szabad verseny lépett. Az új termelési rend a régi kézművespart alapján rázkódta meg. Ezer meg ezer munkás maradt munka nélkül. A szabad verseny, a fékezhetetlen és korlátlan lehetőség megszüntette a patriarkális viszonyt, a békét munkás és munkaadó között. A munka rákerült a kalmár-mérlegre és egyszerű árucikk lett. Az ipari munkásságot teljesen megfosztották attól a reményétől, hogy önállósulhasson, hogy szorgalma gyümölcszeként műhelyt és otthont szerezzen. Már-már úgy látszott, hogy az iparoság örökös rabszolgasorsra van kárhoztatva. Ehhez az esletht tömeghez fordult mind a két mozgalom, hogy segítsen rajtuk. Csak éppen mindkettő más és más eszközökkel dolgozott. *Marx* a munkásság *politikai szervekedését* sürgette, a fékezhetetlen osztályharcot és a politikai hatalom elérését. *Kolping* a *felebaráti szeretet evangéliumát* hirdette. *Marx* az *osztályellentét* élezte ki, *Kolping* pedig az együttműködést, a keresztény szellemben való *kooperációt* sürgette. Ha visszatekintünk most történetükre és az eredményekre, megállapíthatjuk, hogy bár a szociáldemokraták sok politikai sikert értek el, de sehol *lelki megnyugvást* és végleges boldogságot adni nem tudtak. *Kolping* mozgalma a felebaráti szeretettel sokkal nagyobb diadalt aratott és a *munka megbecsülése érdekében egy olyan folyamatot* indított meg, amely folyamat valóban a nagynevű pápák enciklikáiban a *Rerum Novarum*-ban, a *Quadragesimo Anno*-ban csúcsozott ki és ezzel lerakta a *gazdasági életben a keresztény erkölcs* érvényesülési lehetőségét.

Kedves katolikus testvérek! *Kolping*nek a *munka megbecsülésére* irányuló mozgalma nem újkeletű az Egyházban. A kereszténység volt az, amely a munka megbecsülését sürgette. Már szent Pál beszél erről leveleiben: „Méltó a munkás a maga bérére!” Az Egyháznak volt iránytadó elve az: „Ora et labora”. *Kolping* hirdette, hogy a munka nem átok, de áldás, az Isten legszebb ajándéka az ember számára. Ez teszi megkülönböztethetővé a teremtés koronáját. *Nem az a fontos, hogy hol dolgozunk, hanem az, hogy mindenki lelkiismeretesen és becsüléssel végezze munkáját hivatása tudatában!* Mert nincs olyan ember, legyen az bármily parányi, aki munkájával, bárhová állítja is a sors, *ne tudna használni*

hazájának! Természetes az a kapcsolat, amelyet *Kolping* a vallásos és gyakorlati nevelésben tett. *A jellem kiképzésére a vallás a legnagyobb hatóerő.* Csak a hívó ember lelkében lehet felébreszteni azokat a kötelességeket, amelyek minden embert Istennel, hazájával, embertársaival és családjával szemben köteleznek.

Kolping tanítása Magyarországon is termékeny talajra talált. Ő maga jött el 1856-ban Budapestre és indította útjára a magyar katolikus legényegyleteket. Azóta szép számban keletkeztek az egyletek. És ha a katolikus legényegylet külsőleg tömegeredményt nem ért el, de a lényegben, *a lelkek mélyében a lelkek átalakításában sokkal maradandóbbat alkotott.* *Kolping*nek mindig akadtak buzgó követői és ma tulajdonképpen egy ilyen követőjének jubileumát ünnepeljük: *vitéz Pintér József* immár csaknem egy emberöltőt töltött a mozgalom érdekében, fáradhatatlan munkájával, mély szeretetével dolgozott a magyar iparosifjúságért. Mivel háláljuk meg ezt a munkát, hiszen papi mivolta kizár minden külső megtiszteltetést. Ma sem azért hívtuk egybe ezt a gyűlést, hogy Őt aposztrofáljuk, hanem azért, hogy benne az eszmét, a munkát, a fáradhatatlan odaadást ünnepeljük. *Budapest minden virága* nem lenne elég köszönet! Ezért ezen az ünnepi ülésen rájotok le a hálátokat, hogy hittel és bizalommal dolgoztok a katolikus legényegyletekért és hittel és bizalommal lesztek a nemzet iránt. *Vigyétek ki hitüket és bizalmatokat a magyar életbe* és erősítse hiteteket az a tény, hogy *ma már a katolikus legényegyleti mozgalom nem áll egyedül!* A magyar társadalom felismerte ezeknek a tanításoknak üdvözítő voltát és minden erővel azon törekszik, hogy a *vallásos és gyakorlati nevelés összekapcsolása megvalósuljon.*

Egyik legfontosabb feladatunkat képezi azért az *iparostanonc-kérdés* megoldása. Hálát adok Istennek, hogy, amint 1936-ban az Ipari Novellában közreműködhettem, most ismét abban a helyzetben vagyok, hogy céltudatosan haladhatok az *iparostanonc-kérdés megvalósítása felé.* Itt nemcsak a *tanoncoktatás* kérdése áll megoldás alatt. Szemem előtt lebeg egy olyan *sűrű tanoncothoz hálózat felépítése*, amelyben minden fiú otthont talál és magába szívja a hazaszeretet és az iparoskötelesség elveit. Az a szándékom, hogy az ezekkel kapcsolatos iskolákban és munkaműhelyekben mindenki töltsön valamennyi időt, hogy jó felügyelet mellett vallásos, erkölcsös nevelésben részesülhessen, hogy mint *becsületos iparos találja meg a boldogulását és a társadalom is becsülje meg őt.* Ebből a szempontból nem a munkáskamara a fontos, hanem fontosabb az *iparosok munkatehetségét, hitelszükségletét biztosítani* és ezenfelül biztosítani azt, hogy ha kiesik a szerszám a kezéből, ha képtelen munkáját folytatni, *tisztes öregségnek nézzen elébe.* Ezt látom legsürgősebb feladatomnak és meg vagyok győződve róla, hogy mihamarabb le fogjuk tudni rakni ez intézmény alapjait.

A háború mindig igen nagy lökést ad az ipari fejlődésnek. Lehet, hogy jön még idő, amikor a kéz-

művesiparostársadalom munkaterületei veszélyeztetve lesznek, de, ha a gazdasági életben az igazságosság elveit követjük, amely szolgálatába állítja a technikát, ahhoz szükséges, hogy dolgozni, tanulni, becsületesen helyt állni, haladni akarjon a korral!

Az ifjúság a nemzet virága és jövője! Támogatnunk kell tehát őket és elsősorban azt a réteget, amely a támogatásra a legjobban rászorul: a munkásifjúságot! Kolping visszaadta a munkásifjúság

lelkét hitének és hazájának, a mi feladatunk, hogy megteremtjük az anyagi boldogulása feltételeit, hogy családát alapíthasson és támasza legyen a nemzetnek. Mikor szívem egész melegével üdvözlöm a vezetőséget és ölelem vitéz Pintér Józsefet, áldozatos munkájára Isten további áldását kérem. Tartassatok ki, biztatok a nemzet és saját jövőtökben és akkor valóra válik a szép mondás: Isten áldja a tisztességes ipart!

ANTAL ISTVÁN dr. nemzetvédelmi miniszter beszéde a jubileumi legénynapon

Magyar Testvérek!

Az a hivatás, amit én a magyar királyi kormány kebelében betöltök, a nemzetvédelem ügyének intézése. A nemzetvédelem a honvédelem ügyének egy igen fontos ágazata: lényegét, tartalmát és hivatását kifejezhetném két szóval: *szellemi honvédelem*. A honvédelem ügyének lelki, szellemi és társadalmi eszközökkel való előrevitele, erősítése, alátámasztása. Míg a tulajdonképpeni értelemben vett honvédelem a fizikai erő, a testi fegyverek behatásától és pusztításaitól igyekszik mególtalmazni az országot és a népet, a szellemi honvédelem, vagyis a nemzetvédelem a lelki fegyverek bomlasztó munkája ellen akarja felvértetni a nemzetet. Megakadályozni azt, hogy a magyarság lelkierejének, helytállásának, kitartásának szétmállasztására, vagy meggyengítésére irányuló, különböző ellenséges befolyások céljára, viszont dolgozni azon, hogy a magyar lelkekben a hit és a bizalom lángja soha egy pillanatra el ne halványuljon és a magyar ügy felülkerekedése iránti meggyőződés ne hűnyjon ki a magyar lelkekben. Röviden és egyszerűen kifejezve tehát: én a belső frontnak, a magyar lelkek és a magyar szívek frontjának vagyok a minisztere s ebben a minőségemben különösen örvendek és különös kötelességemnek tartom, hogy a Magyarországi Katolikus Legényegyletek Országos Szövetsége és az Országos Központi Katolikus Legényegylet mai ünnepi nagygyűlésén jelen lehetek.

És pedig két okból igen tisztelt nagygyűlés.

Először azért, mert azokat a célokat, amelyeket előbbi szavaimban az én hivatásom és az én feladtaim céljai gyanánt jelöltem meg, a katolikus legényegyletek ebben az országban már hosszú-hosszú évtizedek óta művelik és istápolják.

És másodszor azért, mert bízom tudom, hogy abban a sokágú és változatos munkában, amelyet a belső magyar front erősítése tekintetében ország-szerte kifejttek, a legényegyletek és az azokban tömörült katolikus magyar ifjúságnak a segítségére ma is, a jövőben is számíthatok.

Bizton számíthatok, mert ismétlem, ez a magasrendű nemzetvédelmi tevékenység a legényegyletek rendeltetéséhez és hivatásához kezdettől fogva odatartozik.

Mert, ha felütöm az Országos Központi Katolikus Legényegylet alapszabályait, azok 7. pontjában mind-mind megtalálom azokat a feladatokat és célkitűzéseket, amelyek együttesen a nemzetvédelem ügyét és feladatait jelentik.

A vallási élet ápolása, a tagok általános műveltségének, magyar nemzeti érzésének és hazaszerete-

tének fejlesztése — amely az alapszabályok 7. §-ának előírása szerint a legényegyletek egyik legfontosabb tevékenysége — éppúgy célja és hivatása a nemzetvédelem munkájának, mint a hivatásszeretet, a hivatásbüszkeség és a szakmai tudás felkarolása és istápolása, mert kétségtelen, t. nagygyűlés, hogy teljes és tökéletes magyar állampolgárok csak azok lehetnek, akik a maguk szakmájában és hivatásában is teljesekek és tökéletesek.

Teljes joggal köszönhettem tehát — igen tisztelt nagygyűlés a katolikus legényegyleteket és az abban tömörült ifjúságot, mint a magyar nemzetvédelem ügyének elhivatott munkatársait és harcosait, hiszen az a hivatás — és ezt ismételtelen hangoztatom — amelyet a magyar társadalmi élet egy igen fontos vonalán, a kereskedő és az ipari fiatalok frontján betöltenek, lényegében a legtisztább és a legnemesebb nemzetvédelmi tevékenység.

És nekem kérnem kell ezt a munkatársi viszonyt, ezt a munkatársi segítséget az elkövetkező nehéz időkre is. Mert bizony az elkövetkező idők nehéz idők lesznek és a jövő még igen súlyos megpróbáltatások elé állíthat bennünket.

A háború: minden idők és minden háborúk e legborzalmasabbika az elkövetkező időkben bontakozik ki a maga döbbenetes totalitásában s e totalis viaskodás visszahatása a magyarság belső életére és belső viszonyaira ugyancsak az elkövetkező időkben fogja éreztetni a legerőteljesebben a maga hatását. Az idők rostája kegyetlen törvényszerűséggel dolgozik és kegyetlen törvényszerűséggel hullatja ki azokat a népeket és nemzeteket, amelyek a nagy és küzdelmes idők nagy és küzdelmes megpróbáltatásaival szemben gyengeséget, kicsinységet, kételkedést és bátortalanságot tanúsítanak.

Bár ebben a háborúban a szörnyűsége anyagi erőknél, mérhetetlen nyersanyag tartalékoknak, s a gigantikus testi fegyvereknek a soha nem látott mérközése folyik, mégis azt kell állítanunk, hogy megmaradni és felülkerekedni az a nemzet fog, amelyben több a lélek, több a szellem, több az erkölcös, több a hit, több a bizalom, egyszerűen több az a szellemerkölcsi tartalom, amelyet együttvéve krisztusi értékrendszernek lehet nevezni.

E krisztusi értékrendszer birtoklása viszont nincsen a nemzetek nagyságához a határok terjedelméhez, a népek lélekszámaához kötvé és számos példát tud felmutatni a világtörténelem, hogy míg a szellemerkölcsi erők híján lévő nagy és hatalmas népek lehanyatlottak és elpusztultak, ezek birtokában bővelkedő kis nemzetek, leküzdvé az összes nehézségeket — felülmaradtak.

Ezért kell bízni igen t. nagygyűlés a magyarság és Magyarország jövődjében, amely e szellem-
erköcsi javakban — hála Krisztus anyaszentegyháza-
nak — ezer esztendőn keresztül bővelkedett és hála
a Gondviselésnek, ma sincs híján azoknak.

Ebben a háborúban is ez örök értékű szellem-
erköcsi javak birtokában teljesítjük kötelességün-
ket s talán az egyetlen résztvevője vagyunk ennek a
szörnyűséges világkrízisnek, aki semmi mást nem
akar, mint annak az isteni jognak a biztosítását —
amelyet viszont egyformán osztott szét minden nép-
nek és nemzetnek a Teremtő — hogy nyugodtan és
békességben élhessünk ezen a földön, ahová ezer esz-
tendővel ezelőtt a Gondviselés vezetett el bennünket.
Ezért áll ez a mi küzdelmünk, amelyet különösen a
világ, a kereszténység s a művelt emberiség legborzal-
masabb ellenségével: az ázsiai bolsevizmussal
folytatunk, erköcsi alapokon, mert védelmezzük
mindazt, ami szent, ami emberi, ami krisztusi és ami
nélkül ezen a földön élni nem érdemes. Védelmezzük
— hogy a megboldogult nagy pápa, XI. Pius egyik
enciklikájának megrázó szavait használjam: — az
emberi méltóságot, az öregséget, a fiatalságot, az
anya szentségét, a női becsületet, védelmezzük a
szent helyeket, a krisztusi keresztet, az Anyaszent-
egyházát és szolgáit, a népek szabadságát és a nem-
zetek függetlenségét, amely mind-mind a legborzal-
masabb módon pusztulna el ebben a szörnyűséges
vörös áradatban, amelyet hihetetlen vad és hihetle-
len kegyetlen erők mozgatnak.

Most, ebben a küzdelemben való kemény és
eredményes helytálláshoz van szükség arra az erő-
teljes magabizó és szilárdan helytálló belső frontra,
amelyről szavaim kezdetén szóltam és amely belső
front fenntartása — amint azt a minap az ország
első vezető férfiától, a miniszterelnöktől hallottuk
— mindnyájunk közös kötelessége, mindnyájunk köz-
ös felelőssége.

A belső front helytállása azonban nem csupán
a lelki erő birtoklásán, az erköcsi értékek latbave-
tésén és a szívek bátorságának ébrentartásán múlik,
ahhoz az is szükséges, hogy a belső front fundamen-
tuma: a magyar társadalom igazságos törvényeken
nyugodjék, hogy a gazdasági élet erköcsi alapokkal
bírhjon, hogy a társadalmi rend megfeleljen a szociá-
lis igazságnak s hogy végül az a szellemiség, amely
az egész magyarság lelkét betölti, az Ur parancsa
szerint keresztény szellemiség legyen.

Tudjuk mindnyájan, hogy igen sok társadalmi
visszasság győrti a magyar társadalmat. Gazdasági
életünk sok sebtől vérzik, a szociális helyzet terén
is vannak tennivalók, szellemi és kulturális életünk
nem egy pontja is szomorú elhajlást mutat a
krisztusi ideáltól. Államférfiak, tudósok, szociológus-
ok keresik a bajok okait és keresik az orvosságok-
kat. Holott a baj végső oka igen egyszerű: *nem élünk
Krisztus parancsai szerint*. Tehát a kivezető út csak
egy lehet: vissza Krisztushoz és vissza a krisztusi
élet és társadalmi rendhez. Ez élet és társadalmi
rend fundamentuma: az egyenlőség az emberi méltó-
ságban és az emberi méltóság követelte összes jog-
okban és szabadságokban, de a különbözőség tény-
nének elismerése az egyéni emberi képességekben
és hajlandóságokban. Az Uristen egyenlőknek teremtett
bennünket az összes az embereknek kijáró
alapvető jogok tekintetében, de különbözőknek egyé-
ni kvalitásaink tekintetében. És a mai társadalmi

rend éppen ezen a két princípiumon: az emberi jog-
egyenlőségen és az emberi képességek különbözősége-
n nyugszik — ez teszi lehetővé a szervezett tár-
sasáletet, a gazdasági munkát, az államélet összes
funkcióit, a kultúrát és úgyiszlólván minden közösség
életmennyilvánulását ezen a földön.

Mindebből azonban még egy fontos tétel követ-
kezik: nincsen alacsonyrendű és nincsen magasren-
dű foglalkozás és hivatás a társadalomban: csak
alacsonyrendű és magasrendű emberek vannak. Nagy-
on nagy igaza van Magyarországnak bíboros herceg-
primásának, amikor azt mondta volt „*az emberek
és nemzetek helyes értékelése*” c. nagyszabású elő-
adásában, hogy az „egymásraulatltság annyira ösz-
szefogja az embereket és azok munkáját, hogy egyik
a másik nélkül — akár fontosabb, akár kevésbé
fontos helyen működik — el nem lehet. Tehát ne
legyen versengés közöttük, hogy kinek fontosabb,
vagy kevésbé fontos a helye és a munkája, hanem
a maga helyén igyekezézzék mindenki a maximumot
adni”.

És ez a kristálytiszt igazságú tétel vonatkozik
elsősorban reátok, a katolikus legényegyletekbe
tömörült magyar iparos és kereskedő ifjakra.

A ti jelen és jövő munkátok értékén és inten-
zítésén a magyar társadalom és a magyar gazda-
sági élet egy igen fontos szakaszának helyes műkö-
dése múlik — nemcsak anyagi értelemben, de abban
az értelemben is, hogy ti vagytok és ti lesztek hi-
vatva a magyar társadalmi és gazdasági életet —
a ti hivatástok szektorában — a mainál is kereszté-
nyebb tenni, nemcsak személyi összetételében, de
ami ennél jóval fontosabb: főleg a lelkében és a szel-
lemiségében. Közösségi munkátok viszont — amin
én e pillanatban a legényegyletek falain belül kifejt-
ett egyesületi munkát értem — arra van hivatva,
hogy példát adjon az egész magyar társadalomnak
vallásosságban, kötelességteljesítésben, fegyvelem-
ben, erkölcsben, hivatásértetben, az egyéni, a csa-
ládi és a nemzeti erények istapolásában.

Korunk uralkodó jelszava — igen tisztelt nagy-
gyűlés — a szociális gondolat s napjaink legnagyobb
problémája, amelynek rendezetlensége bizonyos mér-
tékig a mai világkrízis kitérésének oka is volt: hog-
yan, milyen rendező elv alapján épüljenek fel és
tartassanak egyensúlyban a modern társadalmak?
Egész hatalmas tudományág fejlődött ki ebből a
problémából s millió és millió könyv ontja a külön-
böző szociális tanításokat és millió és millió világ-
megváltó gondolat népszerűsíti a különböző szociális
megoldásokat. A kivezető út tekintetében azonban
talán még nagyobb a zűrzavar az emberek fejében
és a társadalmak gondolkozásában, mint azt józan
ésszel elképzelni lehetne.

A katolikus legényegyletek születésüktől kezd-
ve reámutattak és reahelyezkedtek a kivezető útra s
az nem a marxizmus, nem az osztályharc, nem a
diktatúra, nem a történelmi materializmus és nem
az osztálygyűlölet felszítása, hanem a Hegyibeszéd
örök princípiumainak a megvalósítása, amelynél tö-
kéletesebb szociális programm e földön nem létezik
s amelyet a nagy pápák szociális tanításai foglaltak
egységes nagyszabású és reális rendszerbe. S e szoci-
ális programm alapja a *sum cuique krisztusi elve*,
ami magyarul azt jelenti, hogy mindenki csak any-
nyit érhet ezen a földön és csak annyi joga van az

élet mulandó javaihoz, amennyit — hogy assisi Szent Ferenc szavaival éljek — az Uristen előtt ér. Az Uristen előtt pedig nem számít a rang, a hatalom, a külsőség, a ruha, a foglalkozás, a társadalmi osztály: egyedül csak egy számít: a lélek és a szív, ennek a jósága, tisztasága, nemessége és keresztényi mivolta.

En tehát ezen a szép, impozáns és felemelő nagygyűlésen nem tudok mást, többet, okosabbat mondani a katolikus legényegyleteknek és az azokban tönörült keresztény fiataliságnak, mint azt, hogy tovább, előre, egyenesen, változatlanul és tántoríthatatlanul azon az úton, amelyen ezt a nagyjelentőségű vallási és szociális mozgalmat száz évvel ezelőtt Kolping atya Németországban és ahogy azt évtizedekkel ezelőtt a nagy magyar úttörők, a Scitovszkyak, a Simor, a Haynold bíborosok, a Zalka püspökök, a Szabóky Adolf atyák és a többiek elindították. És pedig azért, mert ez út helyességét igazolták az idők, igazolták az eredmények s mert egyedül ez az út jelenti a megoldást és a kibontakozást nem csupán az iparos és kereskedő fiataliság, de az egész megújódásra váró társadalom számára.

Ezt kérem én ezen a meghaló ünnepségen a magyar katolikus legényegyletektől, mint egyszerű katolikus ember, mint az egyik igénytelen és alázatos tagja Krisztus anyaszentegyházának, akinek a szívének fekszik e nagyértékű nemes munkát kifejtő katolikus intézménynek a fejlődése és felvirágzása. És ezt kérem, mint a magyar nemzetvédelem ezidőszerű minisztere, aki — mint mondtam volt bevezető szavaiban: — a katolikus legényegyleteket a magyar nemzetvédelem egy legfontosabb sarokbástyájának és az abban tömörült katolikus magyar kereskedő és iparos ifjúságot pedig a belső front legerőteljesebb katonáinak tartom.

Jubileumi táboraszállításunkról

Végleges beszámolás előtt, az idő rövidsége miatt itt próbálunk beszámolót adni jubileumi táboraszállításunkról.

Hálás köszönet az első szavunk mindazoknak, akik e táboraszállítás sikerét előmozdították. *Elnököknek és dékánoknak*, kik annyi fáradsággal végeztek vidéki egyleteikben az előkészítő propaganda munkáját. Annyi fáradsággal és utánjárással tették lehetővé, hogy ifjaink munkahelyükön szabadságot kapjanak és végeztek az utazás, Pesten való elhelyezkedés, vezetés ezernyi gonddal telt munkáját. De különösen hálás köszönetet kell mondanunk *Lehmann Imre prefektusnak*, aki az egész táboraszállást igigondolta, megtervezte, megszervezte és végrehajtotta.

A hivatalos hatóságoktól igényelt vasúti jegy kerete szűknek bizonyult s a későbbben jelentkező igényeit — sajnos — a központ már nem tudta kielégíteni. Az elszállásolásnál a székesfőváros jött segítségünkre, hogy úgy-ahogy, a mai lakáshiánnyal telt világban feláramló tömegeinket elhelyezhessük. Kb. 1000 tagunk vett részt ifjúsági nagygyűlésünkön, kb. 80 főtisztelendő egyházi és 30 világi elnöknek vezetésével.

November 27-én este a *Magyar Művelődés Házában* tartott díszelőadásunkon több, mint 3000 em-

ber szorongott Budapest eme legnagyobb színházában. Végtelen nagy örömet okozott a *Nunciaturának*, a pápai követtség hivatalának telefonjelentése: a pápai követ új vasárnapi vigadó ülésen nem tud megjelenni, azért szombat esti színházi ünnepségünket látogatja meg, ha szívesen fogadjuk! *De még milyen örömmel fogadtuk!* És itt is alázatos hálás kézcsókkal mondunk köszönetet a *Nuncius Ur Cexcelenciájának* kitüntető jószágért. A Nuncius úr mellett a díszpáholyban *dr. Meszlényi Zoltán* püspök elnökatyánk, *dr. Hamvas Endre* budapesti érseki helytartó és a nunciatúra titkára foglaltak helyet. A szomszéd díszpáholyt a miniszteri hivatalos kiküldöttek foglalták el; az ipariügyi miniszter úr nevében *Kádas Károly államtitkár*, a nemzetvédelmi miniszter úr nevében *Traeger Ernő* miniszteri osztályfőnök jelentek meg. A székesfőváros díszpáholyában a polgármester úr megbízottja, *Stomfai Róbert* tanácsjegyző foglalt helyet. A szembenlévő díszpáholyban láttuk a kultuszminiszter úr képviselőjét: *dr. Jantsits Tibor* miniszteri tanácsos és a székesfőváros népművelésének vezetőjét: *Novágh Gyula* tanügyi főtanácsost.

Előre is kiemeljük az ünnepély programjából *dr. Bálint József* országgyűlési képviselő, az erdélyi katolikus legényegyletnek egyházmegyei elnökének hatalmas és igazi legényegyleti gondolatokkal teli ünnepi beszédét. Egészen kiváló művészi teljesítmény *Lehmann Imre* prefektus misztérium játéka: „Mit üzennek a csillagok”? A *csillagok* problémája az Ujnemesség gárdája előtt nem ismeretlen. Ilyen cím alatt jelent meg hétfői gyűlésekre gondolatokat tartalmazó vezérkönyve *vitéz Pintér Józsefnek*. A legényegyleti világnézet tudományos alapját adó világlépekben is mindig a csillagokból és atomokból indultunk ki. A Csepreghy Nemzetvédelmi Akadémiának most megjelenő hatalmas vezérkönyve is ilyen című fejezetekre oszlik: Csillagóriások, csillagparányok (atomok) és csillagfejedelmek (ember). Legényegyleti világnézetnek mélységes filozófiai tartalmát látjuk a Nemzeti Színház művészei által bemutatva *Lehmann Imre* misztériumában. A közönség elragadtatva szemlélte és felejthetetlen élmény lett számára. De ugyanilyen volt az ország legelső hegedűművészeinek: *Lengyel Gabriellának* ez ünnepi alkalomra írt és előadott hegedűszáma: „Suite miniature” címmel, mely szintén a csillagóriásokról, csillagparányokról és csillagfejedelmekről zenélt. Az igazi legényegyleti szellem, a családi együvértartozás belsőseges melege, érzelme valódi családi otthonná avatta ez alkalommal a két óra a Magyar Művelődés Házát.

De ugyanez a jellemvonása volt a másnapi vasárnapi *vigadói nagygyűlésnek*. Hova a kettős Kibetűs zászlóerdő alatt az erzsébetvárosi templomból tódultak a tagok. A templomban a hálaadó istentiszteletet *dr. Meszlényi Zoltán* püspök mondta a legényegyleti elnökökből összeállított fényes asszisztencia segítségével. Budapest érseki helytartója: *dr. Hamvas Endre* pedig kitüntette a legényeket azzal, hogy szeretettel vállalkozott az ünnepi szent beszéd tartására. *Szívből jött és szívből szólt!* Az iparos és kereskedő ifjúság életkörülményeinek, lelkialkatának nagy ismerője tárta fel tapasztalatainak bőséges kincsesházát és elfelejthetetlen példákkal rögzítette az ifjúság lelkébe azokat a nagy gondolatokat, amelyek nyomán fiatalembereinknek életüket boldog-

gá tenni lehet és kell is. A Vigadóba olyan hatalmas tömeg tört be, hogy a kistermek ajtóit is szét kellett töltni. Lelkes örömmel fogadta az ország minden részéről feltódult tömeg a m. kir. kormány minisztereit és legfelsőbb hivatalnokait, a városháza képviselőjét, a kis- és nagyipari vállalatok és intézmények fejeit. Igen nagy örömet okozott a vallás- és közoktatás miniszter, *Szinyei Merse Jenő* miniszter úr megjelentése. Hiszen a katolikus legényegyesület, mint vallás- és közoktatási alapon álló és hivatása szerint a legelső sorban nevelő és oktató intézmény az ő hatáskörébe tartozik. Felragyogó szemekkel pilantották meg az iparosok *Bornemisza Géza* miniszter gyönyörű alakját. Az ő nevéhez és tevékenységéhez fűződik a magyar kisipari világ halottaiból való felbérése. Meghatottan fogadtuk *dr. Antal István* nemzetvédelmi minisztert, aki egész fiatalkorának igen sok estéjét töltötte el a Központi Legényegylet ősi székházában előadásokon és tanfolyamon oktatva és nevelve akkori ifjúságát. Hálás örömmel üdvözlöttük a pódiumon: *Esty Miklóst*, az Actio Catholica ifjúsági szakosztályának elnökét. A miniszterek mellett ott ültek az előadóasztal mellett szelemi felkészültségük, legényegyleti hűségük és ifjúságuk szépségében az ország különböző tájainak ifjúsági kiküldöttei és szónokai: Erdély, Felvidék, Dunántúl, Alföld, Délvidék és a központ előharcosai: *Székely József, Kecskés László, Csongár József, Fábrián Ferenc, Farkas László, Kovács László.* A zászlóerdőbe öltöztetett nagyterem hangulatát fokozták a Központ zenekarának nagyszerű indulói. *Béress Géza* karnagy itt is, de különösen a Magyar Művelődés Házában bemutatva, hogy művészi színvonalon is egészen kiváló teljesítményt hogyan lehet elővarázsolni zenekarunk fiatalságából. Azok a hatalmas és gyönyörű beszédek, amelyeket püspökatyánk és a miniszterek elmondottak, nemcsak eléggé fel nem becsülhető megítései a katolikus legényegyleti gondolatnak, de egyben szeretetük, jóindulatuk és mindenkori atyai támogatásuk biztosítékai is. Legyen ezerszeres köszönet érte!

DR. PATTON JÁNOS egyházmezei elnökünk Pécs-Gyárváros plébánosa

Az ifjú papok sorsa utolérte. És a lelkesen és fáradhatatlanul dolgozó papok sorsa: *kitüntető helyet* kapott. A püspöki terv és Pécs városának kegyurasága erre a nagyon nehéz, nagy egyéni kvalitásokat elváró és nagyon fontos állásra őt tartotta legméltóbbnak és legalkalmasabbnak. És az életet a munkásifjúságnak feláldozó papok sorsa: egy hatalmas munkás városnak lett a plébánosa.

Kélszeres örömmel köszöntjük. Először, mert e kitüntető állásra őt szemelték ki. Ebből valami kis rész a legényegyleti gondolatra, a *legényegyletre is háramlik.* Másodsor: mert *nem kell tőle elbűcsüznünk!* Gyönyörű legényegyleti munkájának eredményeit, itt eltöltött ifjú éveinek eseményeit, emlékeit nem viszi el magával! Velük együtt itt marad velünk és közöttünk, mint egyházmezei elnök továbbra is.

S ezen nemcsak örülnünk szabad, de hálás köszönettel is kell adoznunk érte. Marad nekünk továbbra is az, aki eddig volt: a szövetség, a legényegyleti gondolat *lelkiségének* megtestjesült képviselője, példája, a legényegyletek lelki életének gondozója, ápolója, megszámálhatatlan egyleti kurzus, tanfolyam, lelkigyakorlat, akadémia, táborozás lelki vezetője. Nemes papi jellemében, személyében világító példába valósulva ragyog fel előttünk első programpontunk: „*Krisztus és én, mi ketten együtt ma szirozunk!...*” *Hűséges barát, minden áldozatra kész munkás, kiváló szónok, szerény kedves társ, az ifjú munkás lélek, életkörülmények, igazi legényegyleti gondolat, hivatás szakavatott ismerője.*

Krisztus Király vesesse és áldja meg minden munkáját! Fordítsa felé új híveinek minél mélyebb és hűségesebb szeretetét!

Most megkondult szíviünk harangja

LEHMANN IMRE prefektus.

Mint tenger felé hömpölygő folyam árja
Jött Erdély, Dunántúl, Felvidék,
Alföld s a kincses Délvidék
Tűzesszemű, izmoskarú igaz magyar ifjúsága.

Legényegyletek hatalmas tábora!
Komoly a perc, mint még talán soha
Égő világban, véres viharban
Hívott ide a Központ szózata.

Ti jöttetek. Szemetekben szent tűe,
Szívetekben égő láng lobog
Mert tudjátok, tirólatok van szó
Sebb jövőnkéről, mely felénk ragyog.

Mit akarunk?

Krisztussal mindig együtt járni,
Hirdetni az első programunk
Otthon, műhelyben, utcán és a gyárban
Mindig velünk van Királyunk s Urunk.

Miként elődeink értünk éltek
(Hirdeti a másik programunk)
Ugy élünk mi a jövő nemzedékért
A családot, „értük” dolgozunk.

Mindenben nem lehet az ember mester
De szakmájában legyen tökéletes
E harmadikon épül társadalmunk
Boldogulásunk záloga ez.

Kisztus szociális királyságát
Hirdeti utolsó programunk
Egy nemzet boldogsága fordul rajta
Mert keresztények s magyarok vagyunk.

Ezt hirdetni gyűlt e sereg egybe
Hogy megfogjuk egymás dolgos két kezét
S mint jó testvérek megértőn, összefogva
Küzdjünk Krisztusért s a nemzetért.

És midőn majd virrad már a hajnal,
Vihar elül s boldog béke lesz,
Ragyogni fog a K-beűs zászló
S Királyunk felségjele: a Kereszt!

ÁLDOZATKÉSZ ELNÖKÖK

Azokról az elnökökről van szó e kis megemlékezésben, akik nemcsak lelkieket, szellemet, szeretetet pazaroltak az egyleti fiatalokra, akik nemcsak fiatal és idős koruk éjtszakáit, idegeik, idejük, testi-életük egészségét áldozták fel értük, de akik körülmenyeiknek megfelelően *jelentős anyagi áldozatokat* is hoztak a fiatalság számára.

NAGY ISTVÁN

esperes-plébános, a *szászvári* katolikus legényegylet elnöke, az iparos és kereskedő ifjúság nevelésének minél hatékonyabb tételére *otthont adott és építtett*. Saját *telkét* adta adománnyul a katolikus legényegylet számára, sajátmaga tervezte ki a hatalmas székházat és a mai drágasági és anyagihiánynak megfelelően arányos *hatalmas összeget saját magánpénztárából fizette ki* az utolsó fillérig. Mindezért az egész szövetség nevében hálát mondunk a legényegyleti gondolatnak adott e nagy *szeretetért*, hálát mondunk egyúttal a *példáért* is, amit az egész ország számára adott. De különösen hálát mondunk a *tanulásért*, amit ebből és az alant következő esetekből levonhatunk. Az pedig a következő: a plébános urak sok évtizeden keresztül folytatott munkájukban nagyon sok *tapasztalatot és életbölcséséget* szereztek. A legényegyleti munkát is látták fiatal káplánkorukban és idősebb pasztorációs tevékenységükben. Mikor különösen arról van szó, hogy valamilyen intézmény, vagy mozgalom számára hatalmas *anyagi áldozatot is hozzanak*, bizonyára körülnéznek hosszú évtizedes tapasztalataik között és *mérlegelik* voltaképp hol is volna szükség az ő segítségével nagyobb, igazibb eredményt, hol fogják azt az adományt valóban az elgondolt célra a legeredményesebben felhasználni! És mikor a katolikus legényegyletbe fektették pénzüket, akkor bizonyára ezt tartották az egyik legfontosabb, legértékesebb célnak, ahonnan a legeredményesebb munkát várhatnak. Ez a tanulás, ami nekünk nagyon drága és amit különös hálával itt is meg kell köszönnünk.

DR. GONCZLIK KÁLMÁN

prelátus, a Baja-belvárosi egyházközségnek 21 éven volt lelkipásztora és a bajai katolikus legényegyletnek elnöke 10.000 pengőt adományozott az ottani legényegyletnek. A Baja-Belvárosi katolikus közönség már régóta hiányát érzi olyan kultúrteremnek,

amely méltó katolikus nevékhöz, számszerű tömegük erejéhez és bajai mivoltukhoz. Ez a kultúrterem késett, mert előbb sok más fontosabb intézménynek kellett fejlődnie. Az intézmények fejlődtek is, mint a tavasszal fakadásnak indult élet. Nőttek, lombosodtak, derekasodtak, erősödtek, mint a bajai állomáskert patánjai. Növesztette, fejlesztette azokat az intézményeket valaki, akinek 21 éven keresztül az volt minden vágya, álma, gondja, törekvése, hogy Baja lelkében és testében, belső életében és külső intézményeiben nőjjön, gyarapodjék. Gyarapodott is. Hatalmas iskolatömbbé fejlődött a zárda, átalakult és bővült a belvárosi plébánia, ünneplőbe öltözött a templom, méltó keretet és belső rendet kapott a Rókus-temető és emeletes házóriássá nőtt a Szent Antal-utcai jelentéktelen kis legényegyleti otthon. Békebeli egymillió P értékű építkezést végzett az, aki Baja-Belvárosi magas órhelyéről 21 éven keresztül irányította a város lelki életét.

Mikor aztán ez az Őrszem tudta már, hogy a Szentlata elszólítja őt Bajáról, nem tudta elhagyni órhelyét anélkül, hogy utolsó álmukat is meg ne valósítsa: kultúrtermet ne építsen Bajának. Az építkezést elkezdte már egy éve. A falak már állnak és várják a tetőt. Az építéshez a pénzt is előteremtette az, akinek itt Baján gondja volt mindenre. Kb. 80 ezer P-t hozott össze az építésre. Baja város katolikus közönségétől a kultúrterem berendezésére kért csak adományt. És a nemesszívű, áldozatkész bajaiak adtak is. Rövid néhány hét alatt összeadtak 10.000 P-t. A jó Isten áldja meg őket nemes nagylelkűségükért.

De, aki sokat épített Bajának és ma is épít: távolból is kultúrtermet ajándékoz nekik, a munkában is, a példaadásban is, a bőkezűségben is az elsők között áll. A napokban egymaga egy összegben 10.000 (Tízezer) P-t ajándékozott a Katolikus Legényegyletnek az épülő kultúrterem javára. Ez a bőkezű ajándékozóknak és építőknk: dr. Gonczlik Kálmán pápai prelátus kanonok, a mi volt nagyérdemű plébánosunk. Isten fizesse meg minden munkáját és ezt a legutóbbi nagylelkű adományát is. Baja város ifjúsága és katolikus társadalma mindenkor hálával gondol arra a plébánosára, aki 21 éven keresztül csak adott Bajának és még ma is osztogatja, szórja, hinti ránk jószágát. Szeretetért szeretettel fizettünk.

vitéz Pintér József szövetségi szolgálatára:

*Mezőkövesd, Szeged, Keszthely, Siklós, Mohács, Szászvára, Sátoraljaújfalu,
Miskolc, Csepel-Szabótelep*

MEZŐKÖVESD. Már beszámoltunk arról a különlegesen belsőleg ragyogó ünnepről, mellyel kövesdi egyeletünk fennállásának 50 éves jubileumát ünnepelte. Egri Érsek Atyánk, egyházmegyei egyeletnek fővédője, elárasztotta szeretetével a jubiláló egyeletet. A szabadságon lévő iparügyi miniszter államtitkárával, osztályfőnökével képviseltette magát. Természetes, hogy az egész vármegye is megmozdult, nemcsak a főpásztor és miniszter iránt tanúsított tiszteletből, de a legényegylet iránt érzett jóindulat és megbecsülés is megtalálható ebben a kitün-

tető megjelenésben. Mi most csak a tanulságokat szeretnők levonni. 1. *Dr. Csepela Lajos* apátplébános, elnök személye az alapja, hajtóereje az egész táborbaszállásnak. Kimagasló egyéni tulajdonságai, a legbuzgóbb lelkipásztori munkát is sokszorosan felülhaladó fáradhatatlan, rengeteg anyagit is áldozó tevékenysége, mely annyi éven keresztül világít be a magyar katolikus közösségbe s a helyi egyeletébe is, hozta egybe az egyházmegye főpásztorát, a politikai vármegyét s a minisztériumot. 2. Ennyi országáraszóló tekintélyes és tényleges hatalom jóin-

dulatú támogatása óriási nagy erőforrás s eszköze csodálatos teljesítményeknek. Vajjon a mezőkövesdi egylet kibányászta, kibányászta-e ezt a kiapadhatatlan kincsesbányát? Szabad-e pár méterre az élelet adó forrástól, melyet a meghívottak részére fakasztottak, embereknek, intézményeknek szomjan halni? Az egyletek, a katolikus és nemzeti közönséget szolgáló közületek vajjon realizálnak-e valamit az innen fakadó ezernyi lehetőségből? 3. *Tassy Alya*, az ügyvezető elnök személyében öltött eleven valóságot az egylet fogalma. Benne jelenik meg az egylet az elnöknel, benne és általa terem az egylet a tagok számára. Az ünnepeket záró hangversenyt — melynek ünnepi beszédét *vitész Pintér József* mondotta — a régi ragyogó formába öntötte. Hálás köszönet mindenért.

SZEGED. Október 17-én a Délvidékről 28 egyletből jöttek össze a legényegyleti vezetők Szegeden, s ezt az alkalmat használták fel arra is, hogy *vitész Pintér József* országos ügyv. elnököt köszöntsék egyleti működésének 25. évfordulóján. A több mint száz résztvevő számára *dr. Ijjas József* kormányfőtanácsos, érseki főbiztos ünnepi szentmisét celebrált a Püspöki Tanoncotthon házikapujában, amelyen a szentbeszédet *P. Bóday Jenő S. J.*, KIOE vezető mondotta. A szentmise után a Tanoncotthon nagytermében *dr. Ijjas József* érseki főbiztos elnökletével vezetői értekezlet volt. *Ijjas* érseki főbiztos ez alkalommal a legényegylet időtállóságáról szólott. A legényegylet fennmaradásának biztosítéka az a tény, hogy az örökértékű egyház erkölcsi behatása alatt áll s az Isten mindig ad kiváló vezetőket. Most amikor az országos elnökiinket ünnepejük, most is az örök Egyházat ünnepejük, mert az ifjúság nevelésére alkalmas és önzetlen papot adott az országos elnök személyében, — mondotta *Ijjas dr.*, majd a csanádi egyházmegyei legényegyletek vezetői nevében *Jászszentkúti Márk* Szeged-rókusai elnök, a váci egyházmegye déli részének vezetői köszöntését *Kecskés László* alföldi dékán, a Kalocsa-Egyházmegye legényegyleti vezetők üdvözlését *Horváth István* zentai alelnök tolmácsolta. A német nyelvű legényegyleti vezetők köszöntését német nyelven *Schmidt István* palánkai káplán elnök mondotta. A felszólalásokra *vitész Pintér József* országos elnök közvetlen szavakkal válaszol, majd pedig mindvégig nagy érdeklődéstől kísért általános eligazítást adott az egyleti vezetők számára. Több értékes felszólalás és beszámoló után a késő déli órákban ért véget a nívós vezetői értekezlet. Délután 4 órakeres küldöttség tisztelettel *Raskó Sándor* protonotárius, apostoli kormányzó előtt a püspöki palotában. A küldöttség vezetője *vitész Pintér József* országos ügyv. elnök és *Fábián Ferenc* délkerületi titkár köszöntötték az apostoli kormányzót. Válaszában az apostoli kormányzó legényegyleti élményeiről emlékezett meg közvetlen kedves szavakkal, majd pedig hosszabb beszédben mutatott rá, hogy a sokféleségű eszmearamlatok kaoszában a legényegylet nagy hivatást tölt be, mert megmenti az ifjúságot az eltévelyedésből és külön embert nevel belőle. Értékelem a legényegylet munkáját s éppen azért támogatom is. — Délután 5 órakeres a Püspöki Tanoncotthon nagytermében díszgyűlés volt, amelyen megjelent *Raskó Sándor* apostoli kormányzó, *Kamisay-Karg György* ezredes, a Szegedi Ipartestület elnöksége, a Baross Szövetség küldöttsége, szegedi papság nagyszámban, az egyetemi ifjúság és az érdeklődők szép szám-

mal. *Kapossy Gyula* püspöki tanácsos, egyházmegyei elnök mondott megnyitó beszédet, melyben arról az atyai és fiúi viszonyról emlékezett meg, amely az országos elnök és a fiúk között megvan. Megszámlálhatatlan azoknak a száma, akiket az eltévelyedésből vissza vezetett és még több azoknak a száma, akiket nem hagyott eltévelyedni az élet útvesztőjében. Majd az ifjúsági szónokok beszéltek. *Cs. Szabó Imre* gyulai dékán a nagyváradi déli rész, *Kökény Balázs* Szeged-alsóvárosi dékán a csanádi egyházmegyei, *Erdélyi László* szabadkai dékán a kalocsai, *Szabó Gyula* kiskúntélegyházai dékán a váci egyházmegye déli rész, és *Hegedűs Menyhért* az egri egyházmegye déli részének köszöntését mondotta el. *Geiser József* palánkai egyleti dékán a német ajkú ifjúság nevében köszöntötte az Országos elnököt, majd *Govatek Dezső* rókusai egyleti tag *Jászszentkúti Márk* ez alkalomra írt költeményét szavalta meg.

KESZTHELY meleg szeretettel ünnepelte a keszthelyi egylet és Keszthely katolikus társadalmá *Sulyánszky Lászlót*, a keszthelyi Sulyánszky-nyomda tulajdonosát, október 24-én tartott díszgyűlésén. A megnyitó beszédet *Gelencsér Ferenc* ipartestületi elnök tartotta. Uána *Szerecz Imre dr.* apátplébános mondott ünnepi beszédet átnyujtván az ünnepeltek *dr. Czapik Gyula* egri érsek vezsprémi apostoli kormányzónak kiüntetését. A Sulyánszky-nyomda speciálitása, hogy példát mutat a magyar iparos számára a jövőben követendő útra. Nem megelégedni apró-cseprő munkákkal, de lehetőleg minden céget középiparrá fejleszteni. A Sulyánszky-nyomda *milliók tömegekben* dobta ki a könyvpiacon előállított könyveit a csonka haza határain kívülre is, sőt még Amerikába is. Világos példát mutatvány arra, hogy hozzáértéssel, lelkesedéssel és a modern gazdasági és és kereskedelmi problémák tisztánlátásával *vidéki kisiparos* is nagy dolgot tud művelni, nemcsak a sajátmaga örömeire és boldogulására, de az egész nemzeti közösség hasznára. Az ország iparossága nevében *vitész Pintér József* központi elnök üdvözölte az ünnepeltet s köszöntötte egyúttal a könyvek szerzőjét: *Vass József* püspöki tanácsost.

SIKLÓS. November 22-én nyitotta meg siklói egyletünk adventi *kultúrestjeinek* mindig az egész környék számára is vonzó és termékenyítő hatású sorozatát. Az ipartestület hatalmas székházát megöltözött közönség sorában ott láttuk a város egész intelligenciáját: főszolgabíró, főjegyzőt, járásbírói elnököt, az orvosi és ügyvédi kart, a város tanárait és tanítóit, s nemcsak a katolikus, de a protestáns lelkeseket is. Az egylet elnökének *P. Hermann Hermenegild* plébánosnak, a kultúresték szakértő és fáradhatatlan rendezőjének meghívására ez első alkalommal *vitész Pintér József* központi elnök tartott a közönséget mélyen megragadó beszédet: „*Világnézetek válsága*” címen. A világnézet akkor helyes, ha igaz, ha teljes és ha gyakorlati. A teljes világképhez szükséges, hogy ne kicsiny részletekben merüljön el, hanem lehetőleg az egész világot átfogja. *Vitész Pintér József* felvázolta a természettudományok és szellemtudományok segítségével ma előállított *tudományos világképet*, ennek segítségével bemutatta a tudományok által megalapozott világszemléletet, a régebbi világszemléleteket és az elkövetkezendő viziontói új 2000 évrnek komoly krisztusi világszemléletet.

Kiadja: az Orsz. Központi Katolikus Legényegylet, Budapest. Felelős szerkesztő és kiadó: *vitész PINTÉR JÓZSEF*. Máté-nyomda Bpest, VIII., József-u. 41. Telefon: 139—259.